

GEOGRAFIA KLASA 5 - WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE (SP NR 137 W KRAKOWIE , ROK SZKOLNY 2024/2025)

na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną 3	na ocenę dobrą 4	na ocenę bardzo dobrą 5	na ocenę dostateczną 6
1. Mapa Polski: mapa ogólnogeograficzna, krajobrazowa, turystyczna (drukowana i cyfrowa) skala mapy, znaki na mapie, treść mapy				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala, legenda mapy</i> • wymienia elementy mapy • odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie poziomicowej • podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych • wymienia różne rodzaje map 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje za pomocą legendy znaki kartograficzne na mapie • stosuje legendę mapy do odczytania informacji • odczytuje skalę mapy • rozróżnia rodzaje skali • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wysokość bezwzględna, wysokość względna</i> • odczytuje informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej, planu miasta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe • wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę • oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej • wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa • wyjaśnia różnicę między obszarem nizinnym, wyżynnym a obszarem górskim • wyjaśnia różnicę między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje skalę mapy do obliczania odległości między wybranymi obiektami • oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej • rozpoznaje formy ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej • omawia zastosowanie map cyfrowych • przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie • podaje przykłady wykorzystania map o różnej treści 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się planem miasta w terenie • analizuje treść map przedstawiających ukształtowanie powierzchni Polski • czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego • projektuje i opisuje trasę wycieczki na podstawie mapy turystycznej lub planu miasta
2. Krajobrazy Polski: wysokogórski Tatry, wyżynny Wyż. Krak.-Częst., nizinny Nizina mazowiecka, pojezierny Poj.Mazurskie, nadmorski Pobrzeże Słowińskie, wielkowiejski Warszawa, miejsko -przem. Wyż. Śląska, rolniczy Wyż.Lubelska				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia składniki krajobrazu •wymienia elementy krajobrazu najbliższej okolicy •wskazuje na mapie Wybrzeże Słowińskie •wymienia elementy krajobrazu nadmorskiego •wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie •wskazuje na mapie pas Nizin Środkowopolskich oraz Nizinę Mazowiecką • podaje nazwę parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy •określa położenie Warszawy na mapie Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym •wymienia pasy rzeźby terenu Polski •określa położenie najbliższej okolicy na mapie Polski •rozpoznaje krajobrazy Polski w opisach oraz na filmach i ilustracjach •przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego na podstawie ilustracji •omawia cechy krajobrazu , wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego •przedstawia cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej i atrakcje turystyczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •przedstawia podstawowe zależności między składnikami poznanych krajobrazów •opisuje krajobraz najbliższej okolicy w odniesieniu do pasów rzeźby terenu •opisuje wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz •przedstawia sposoby gospodarowania w krajobrazie nadmorskim •przedstawia wpływ lądolodu na krajobraz pojezierny •przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Wybrzeża Słowińskiego oraz wskazuje je na mapie •wyjaśnia znaczenie turystyki na Wybrzeżu Słowińskim •charakteryzuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie Mazowieckiej •opisuje zabudowę i sieć komunikacyjną Warszawy •omawia atrakcje turystyczne na Szlaku Zabytków Techniki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •proponuje zmiany w zagospodarowaniu terenu najbliższej okolicy •dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego ładu i estetyki zagospodarowania •prezentuje projekt planu zagospodarowania terenu wokół szkoły •przygotowuje prezentację multimedialną na temat Wybrzeża Słowińskiego z uwzględnieniem elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego •planuje na podstawie planu miasta wycieczkę po Warszawie

<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie pas Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską • wskazuje na mapie Polski Wyżynę Lubelską • określa na podstawie mapy Polski położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • podaje nazwę parku narodowego leżącego na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej • podaje nazwy zwierząt żyjących w jaskiniach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej • określa na podstawie mapy położenie Tatr 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje cechy krajobrazu wielkomejskiego • wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy • wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej • przedstawia cechy krajobrazu rolniczego Wyżyny Lubelskiej, wymienia gleby i uprawy • omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji i podaje przykłady fauny i flory • wskazuje na mapie Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie, Rysy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej • omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych • charakteryzuje czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej • charakteryzuje na podstawie ilustracji rzeźbę krasową i formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • opisuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach • wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego • wymienia atrakcje turystyczne Tatr 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje za pomocą przykładów rolnictwo na Wyżynie Lubelskiej • przedstawia argumenty potwierdzające różnicę w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich • charakteryzuje atrakcje Ojcowskiego PN • opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Polski oraz wskazuje je na mapie • przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazach powstałe w wyniku działalności człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia historię zamków znajdujących się na Szlaku Orlich Gniazd • wyjaśnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr
--	---	--	---	---

3. Łądy i oceany: rozmieszczenie lądów i oceanów, pierwsze wyprawy geograficzne

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe • wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje ich położenie na globus 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to są siatki geogr. i kartograficzne • porównuje powierzchnię kontynentów i oceanów na podstawie diagramów • wymienia największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny odkryć geograficznych • wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy geograficznej Marca Polo, Krzysztofa Kolumba, Ferdynanda Magellana 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa na globusie i mapie położenie punktów, kontynentów i oceanów na kuli ziemskiej oraz określa ich położenie względem równika i południka zerowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oblicza różnicę wysokości między najwyższym szczytem na Ziemi a największą głębokością w oceanach • przedstawia znaczenie odkryć geograficznych
---	--	--	---	--

4. Krajobrazy świata: wilgotnego lasu równikowego i lasu strefy umiarkowanej, sawanny i stepu, pustyni gorącej i lodowej, tajgi i tundry, śródziemnomorski, wysokogórski Himalajów. Strefowość a piętrowość klimat. -roślinna na świecie

<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia na podstawie ilustracji strefy krajobrazowe Ziemi • rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla poznanych krajobrazów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje z klimatogramu temperaturę powietrza i wielkość opadów atmosferycznych • omawia na podstawie ilustracji warstwową budowę lasów równik . i strefy umiarkowanej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sawanna</i> ,<i>step</i> • omawia charakterystyczne cechy klimatu poznanych krajobrazów • opisuje świat roślin i zwierząt pustyni gorących i pustyni lodowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północ • charakteryzuje na podstawie ilustracji krajobrazy sawann i stepów • omawia klimat stref pustyni gorących i pustyni lodowych • omawia cechy krajobrazu śródziemnomorskiego • charakteryzuje cechy krajobrazu tajgi i tundry • charakteryzuje na podstawie ilustracji piętra roślinne w Himalajach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje przykłady budownictwa, sposoby gospodarowania i zajęcia mieszkańców poznanych obszarów • porównuje cechy krajobrazu sawann i stepów • porównuje budownictwo i życie mieszkańców stref tajgi i tundry • analizuje zmienność warunków klimatycznych w Himalajach i jej wpływ na życie ludności 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na podstawie map tematycznych • omawia wpływ człowieka na krajobrazy Ziemi • porównuje wilgotne lasy równikowe z lasami liściastymi i mieszanymi strefy umiarkowanej pod względem klimatu, roślinności i świata zwierząt • przedstawia podobieństwa i różnice między krajobrazami pustyni gorących i pustyni lodowych
--	---	--	--	--

--	--	--	--	--